

Milleks meile veemajanduskava ehk vete terviseplaani?

Reeda Iismaa, veeosakonna veemajanduse valdkonna juht

Eesmärk

Eesti vete kaitse, vete hea seisundi (tervise)
saavutamine ja säilitamine!

INIMESTELE
ELUKS

INIMETSELE
MAJANDUSEKS

LOODUSELE
TOIMIMISEKS

Õiguslik raam

- Veepoliitika raamdirektiiv (2000)
Veeseadus (1994/2000)
 - **Eesmärkide saavutamise viimane tähtaeg 2027**
 - Veemajanduskavasid (VMK) koostatakse koos üleujutuse riskide maandamiskavadega
-

Vesikonnad:

Ida-Eesti Vesikond

Lääne-Eesti vesikond

Koiva vesikond

EELISes arvel:

ca 2874 järve ja tehisjärve

ca 1772 jõge, oja, peakraavi, kanalit

Vete majandamiseks on Eesti veed jagatud majandamisüksusteks ehk veekogumiteks

Kogumid:

744 pinnaveekogumit

Vooluveekogumeid 635

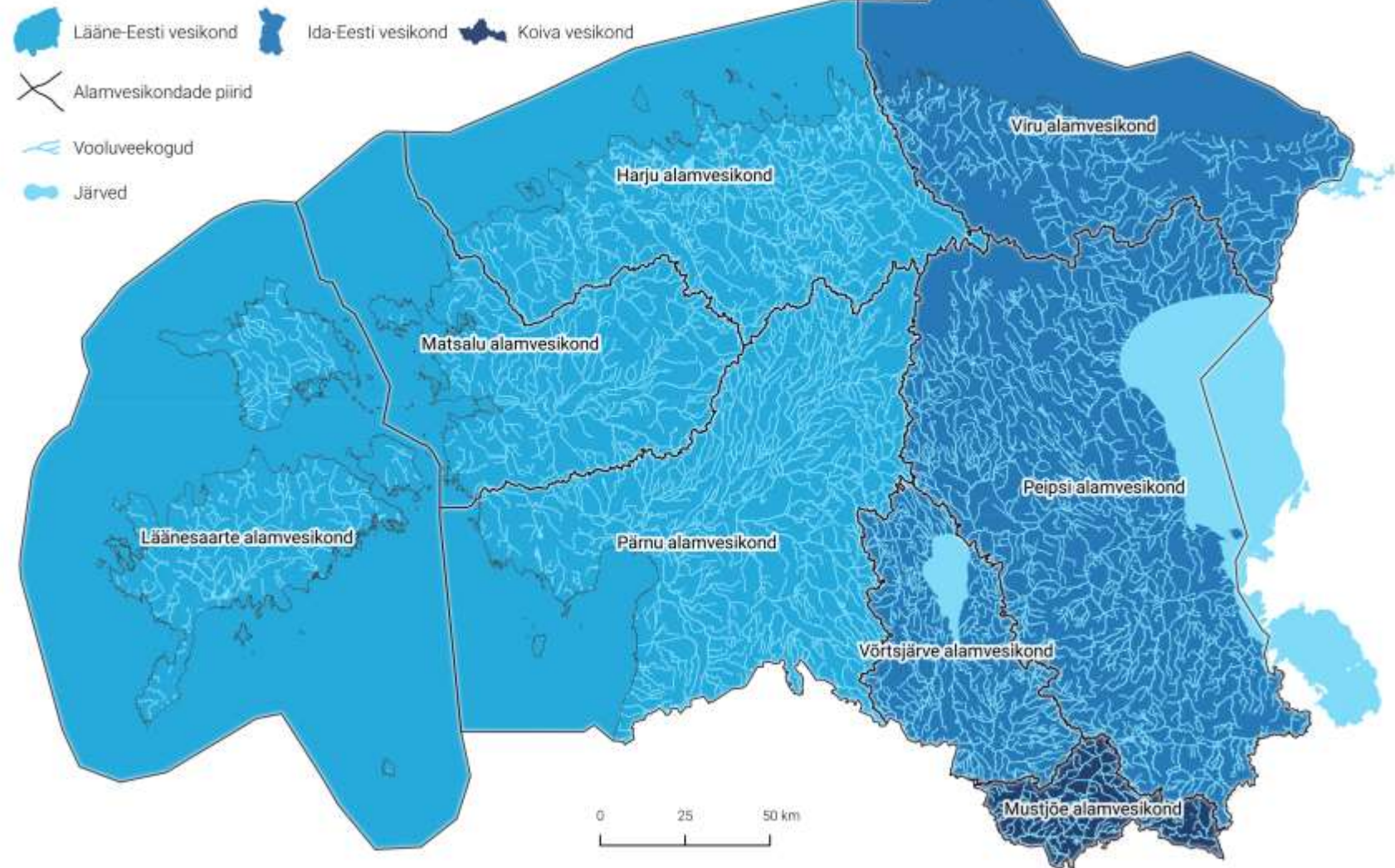
Seisuveekogumeid 93

Rannikuveekogumeid 16

31 põhjaveekogumit

Kõik veekogud ei ole kogumid!

Eesti vesikonnad ja alamvesikonnad

Andmed: EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuur 2023

Veekogumid=VMK majandamise üksus

Pinnaveekogum on selgelt eristuv ja oluline osa pinnaveest, nagu järv, jõgi, oja, paisjärv, peakraav, kanal, kraav või nende osa, siirdevesi või rannikuvee osa.

Pinnaveekogumite puhul on kogumiteks määratud:

- seisuveekogumid veepeegli pindalaga alates 50 ha,
- vooluveekogumid alates valgalaga 10 km², suuremad jõed on jagatud mitmeks kogumiks,
- rannikuveed on meil jagatud 16-ks kogumiks.

Põhjaveekogum on põhjaveekihis või -kihtides selgesti eristatav veemass.

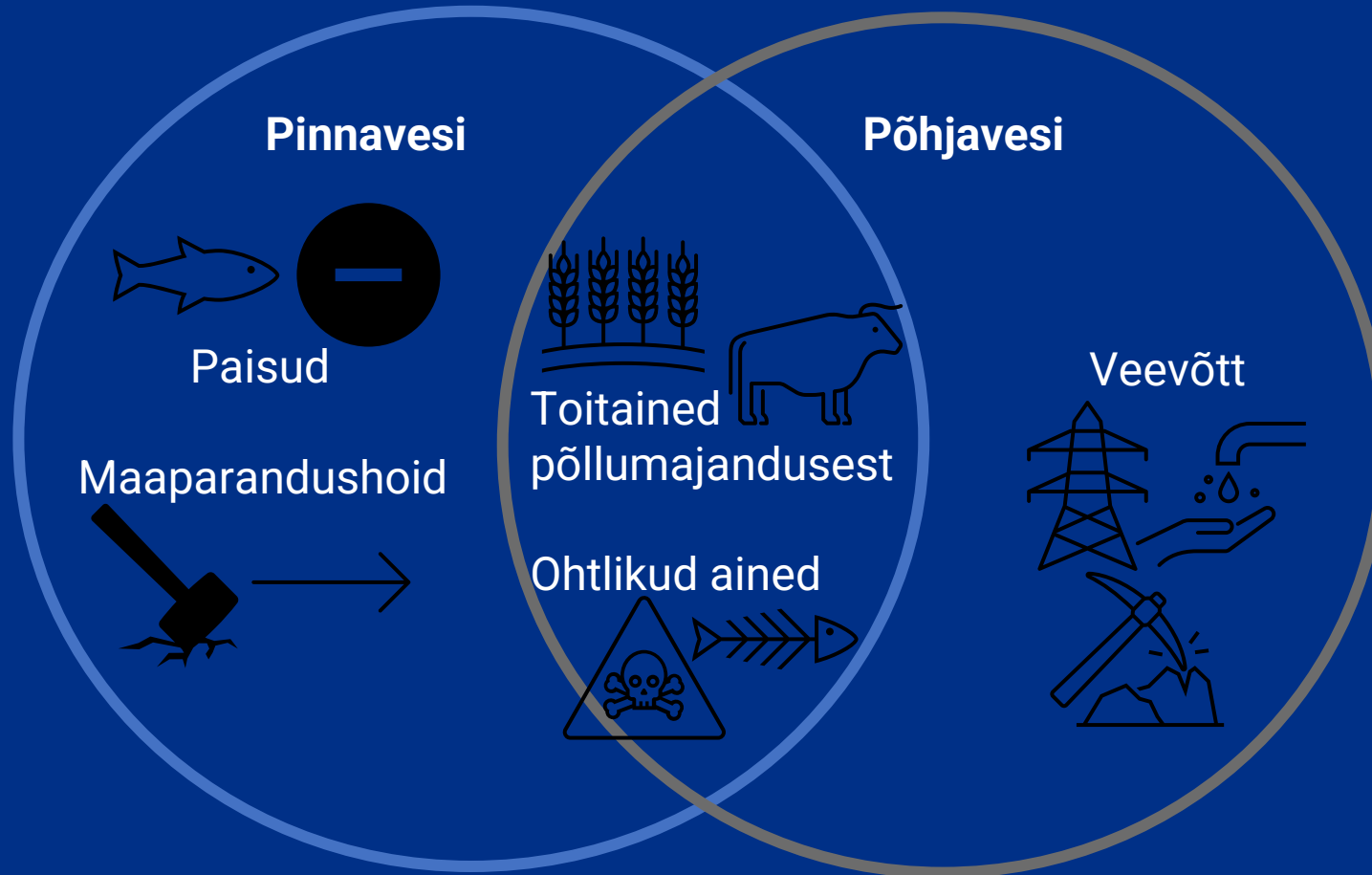
Veemajanduskavad (VMK)

- Veekogumite majandamine toimub veemajanduskavade alusel
 - Veemajanduskavad koostatakse 6 a perioodi kohta
 - Mitteheas seisundis veekogumite seisundi parandamiseks ja heas seisundis kogumite seisundi säilitamiseks koostatakse meetmeprogramm
 - Käsil on periood (2022-2027) kavade rakendamine ja perioodi 2028-2033 kavade ajakohastamine
-

KLIIMAMINISTEERIUM

Perioodi 2022-2027 peamised koormused

Vete seisund

Pinnaveekogumite koondseisund 2023. a:

- 0% väga heas seisundis
- 52% heas seisundis
- 26% kesises seisundis
- 21% halvas seisundis
- 1,08% väga halvas seisundis

Põhjaveekogumite koondseisund 2020.a:

- 26% halvas seisundis
- 19% hea seisund ohustatud
- 55 % heas seisundis

Meetmeprogramm 2022-2027

Planeeritud kõikidele mitte heas seisundis kogumitele hea seisundi saavutamiseks ja hea seisundi säilitamiseks vajalikud tegevused

Põhimeetmed ja täiendavad meetmed!

Meetmeprogrammis on kokku:

- 57 põhimeedet / 2 kalastajale

- 40 täiendavat meetet

- 2082 pinnavee kogumi põhist/ KeA: 111, KliM: 42, KAUR: 2, paisu valdaja: 161

- 83 põhjavee kogumi põhist

- 155 riigiülest tegevust /5 KliM ja KeA

Meetmete rakendajad on veekasutajad: KOV-d, vee-ettevõtted, põllumajandustootjad, maaomanikud, kaevandajad, paisutajad, jäätmekäitlejad, tööstusettevõtted, sadamad jt

[Veemajanduskavade asukoht Kliimaministeeriumi kodulehel](#)

Veemajanduskavade rakendamise koordineerimine

Vastutav koordineeriv asutus on Keskkonnaamet

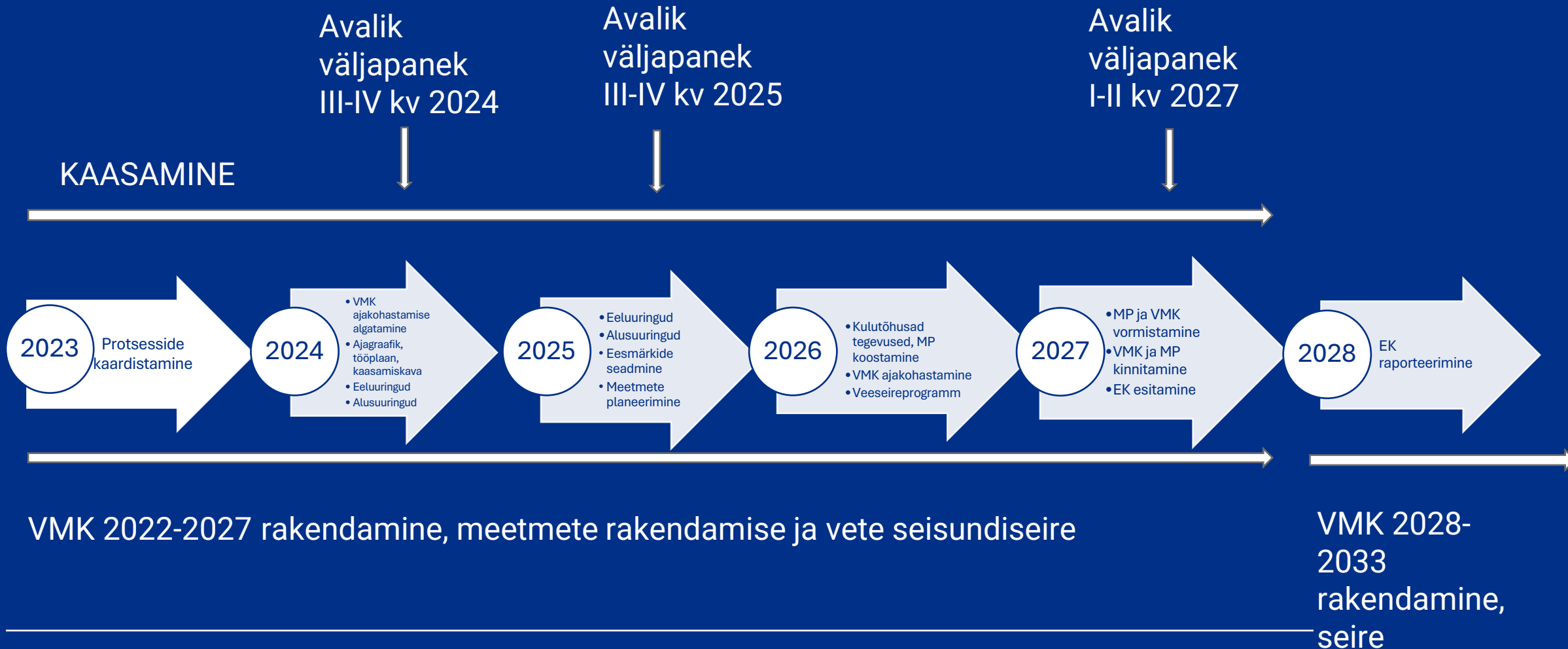
- 2 aasta kohta tegevuskava
- kord aastas meetmete rakendamise ülevaade
- veemajanduse koordinaatorid
 - LIFE IP CleanEST Viru alamvesikonnas 1 koordinaator
 - LIFE SIP WetEST Lääne-Eesti vesikonnas 4 koordinaatorit
- VMK töölaua rakenduse arendamine

VMK ajakohastamine perioodiks 2028-2033

Veemajanduskavade 2028-2033 protsess

Protsessi hetkeseis:

Valminud ja avalikul väljapanekul on:

- 1) Vesikonnatunnuste analüüsi eelnõu, sh põhjavee kontseptuaalsed mudelid
- 2) Pinna- ja põhjavee koormuste analüüsi eelnõu
- 3) Veekasutuse majandusanalüüsi eelnõu
- 4) Oluliste veemajandusprobleemide ülevaate eelnõu

Avaliku väljapaneku kestus **23.07.25-23.01.2026**

Perioodil september-november 2025 toimuvad avalikud koosolekud üle Eesti.

Ettepanekute esitamine [KESKKONNAPORTAALIS](#)

Järgmised sammud: eesmärkide seadmine ja meetmeprogrammi koostamine

Aitäh!

Reeda Iismaa, veeosakonna veemajanduse valdkonna juht
reeda.iismaa@kliimaministeerium.ee

KESKKONNAAGENTUUR

KESKKONNATEADLIKUD VALIKUD IGA ILMAGA

Paisutamise mõju Vigala jõele

Veemajanduskavad 2028-2033

Kaire Toomingas

Keskkonnaagentuur/Veemajanduskava juhtivspetsialist

01.10.2025

Eesti pinnaveekogumite jaotumine vesikondade kaupa

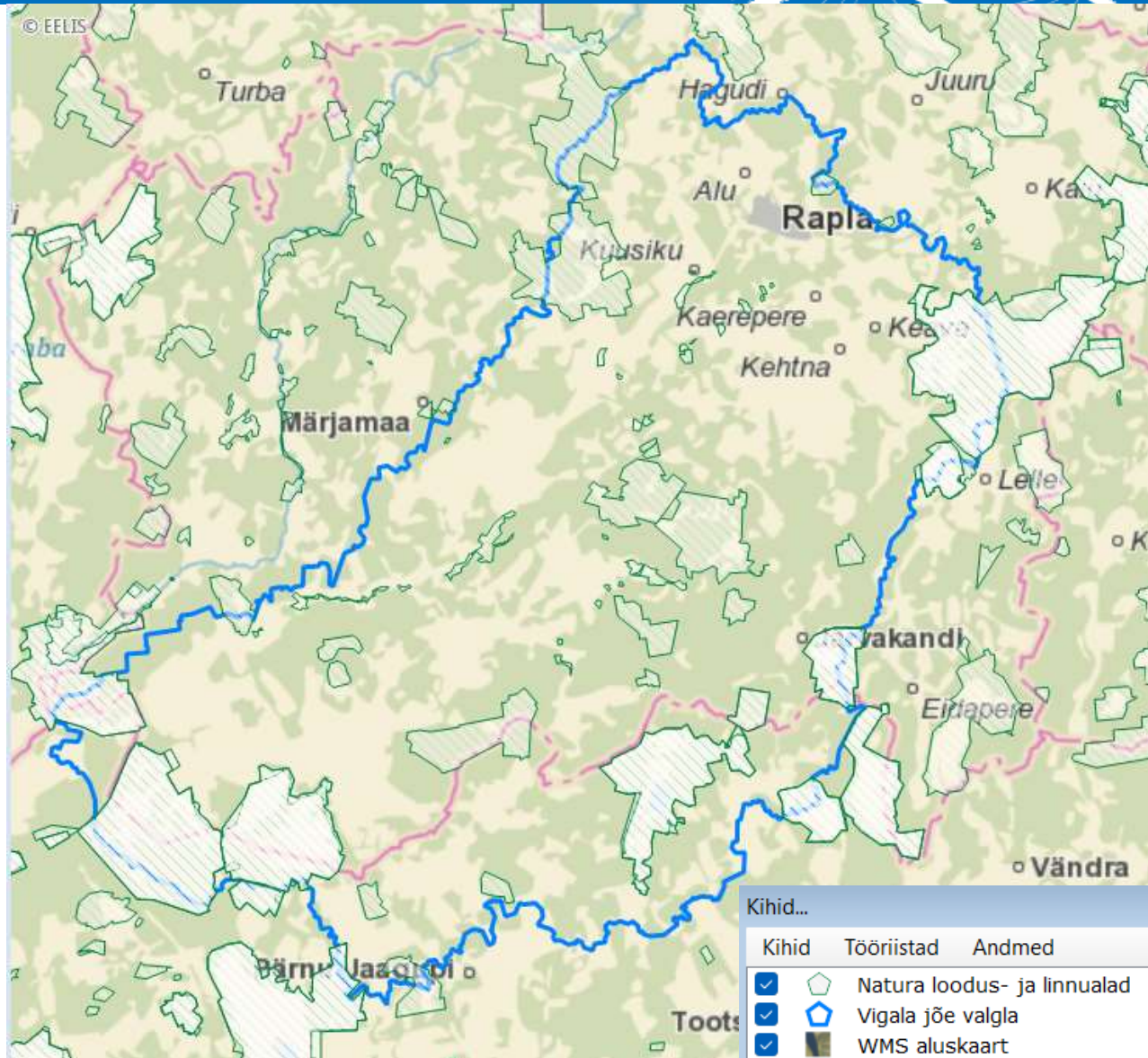
Vesikond	Vooluveekogumid	Seisuveekogumid	Rannikuveekogumid	Kokku
Lääne-Eesti vesikond (EE1)	347	43	14	404
Ida-Eesti vesikond (EE2)	266	43	2	311
Koiva vesikond (EE3)	22	7	0	29
Kokku	635	93	16	744

Valgala 1513km²

-

Vigala jõgi Lääne-Eesti vesikonnas

- Valgalale jäävad mitmed looduskaitse- ja maastikukaitsealad, sh Natura loodus- ja linnualad, rabad ja sood
 - Vigala jõgi kattub kaitsealuste võldase (III kat) ja paksukojalise jõekarbi (II kat) elupaikadega
 - heledaveeline => tumedaveeline
- Vastavalt kogumile veetüüp muutub valgala suuruse järgi lähtest alates V1A, V2A ja V3A.

Pinnaveekogumite seisundite hindamine

© EELIS

Koondhinnangul eristatakse viite seisundiklassi:

- Väga hea
- Hea
- Kesine
- Halb
- Väga halb

Kaart: pinnaveekogumite seisundid 2024:

Kihid...		
Kihid	Tööriistad	Andmed
☒		Hea (395)
☒		Kesine (231)
☒		Halb (162)
☒		Väga halb (7)
☒		WMS aluskaart

Vigala jõe pinnaveekogumite seisund 2024

- **Ökoloogiline seisund (ÖSE):** kahes ülemises kogumis on seisund hinnatud **kesiseks**, kalastiku kehva seisundi tõttu. Kõige suudmepoolsemas kogumis on ÖSE seisund hea.
 - Kalastiku kehva seisundit võib seletada just rändetõketega – kogumil asuvad mitmed paisud, mis piiravad või välistavad kalade liikumise ülesvoolu jäävatele kude- ja elupaikadele.
- **Keemiline seisund:**
 - esimeses, lähtepoolses kogumis *hea*,
 - teises kogumis hindamata,
 - kolmandas, suudmepoolses kogumis on *halb*, kuna kalades on tuvastatud elavhõbeda (Hg) ja kaadmiumi (Cd) ületamisi.

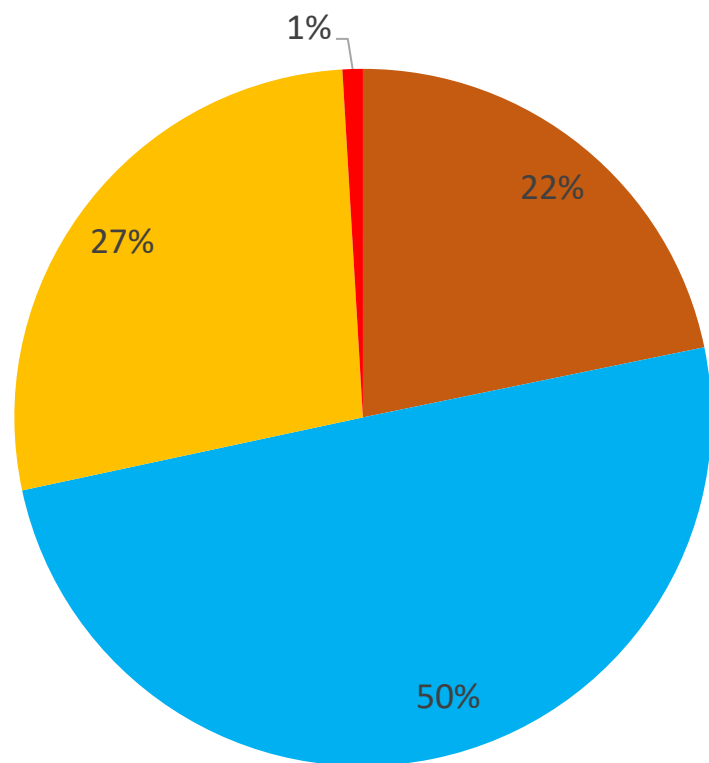
Foto: Vigala jõgi, Läti küla, 2016. Kaire Toomingas

Pinnaveekogumite seisundid ja eesmärgid

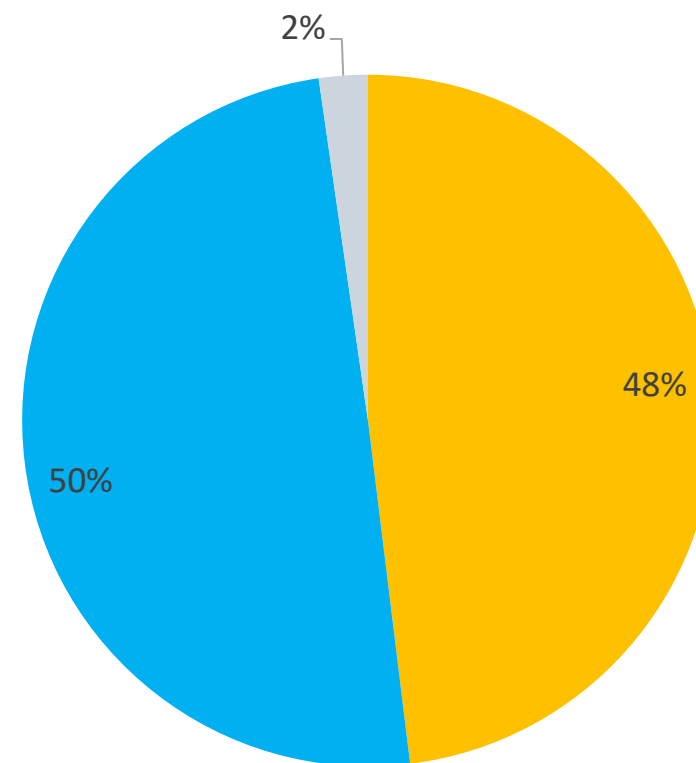

Pinnaveekogumite koondseisund 2024

Halb Hea Kesine Väga halb

VMK 2027 seisundi eesmärgi staatus

Saavutamata Saavutatud Saavutatud (erand, leebem eesmärk)

maaparandus vöörligid vesiviljelus
tammid ja lüüsid
külastermus
veetaseme kõikumine
metsandus
haigused
vooluhulk
prügi atmosfäär
veevõtt
puhastid.
paisutamine
jääkreostus põllumajandus
maismaatransport reoveesetted
energeetika
ohtlikud ained
laevatamine
heitvesi

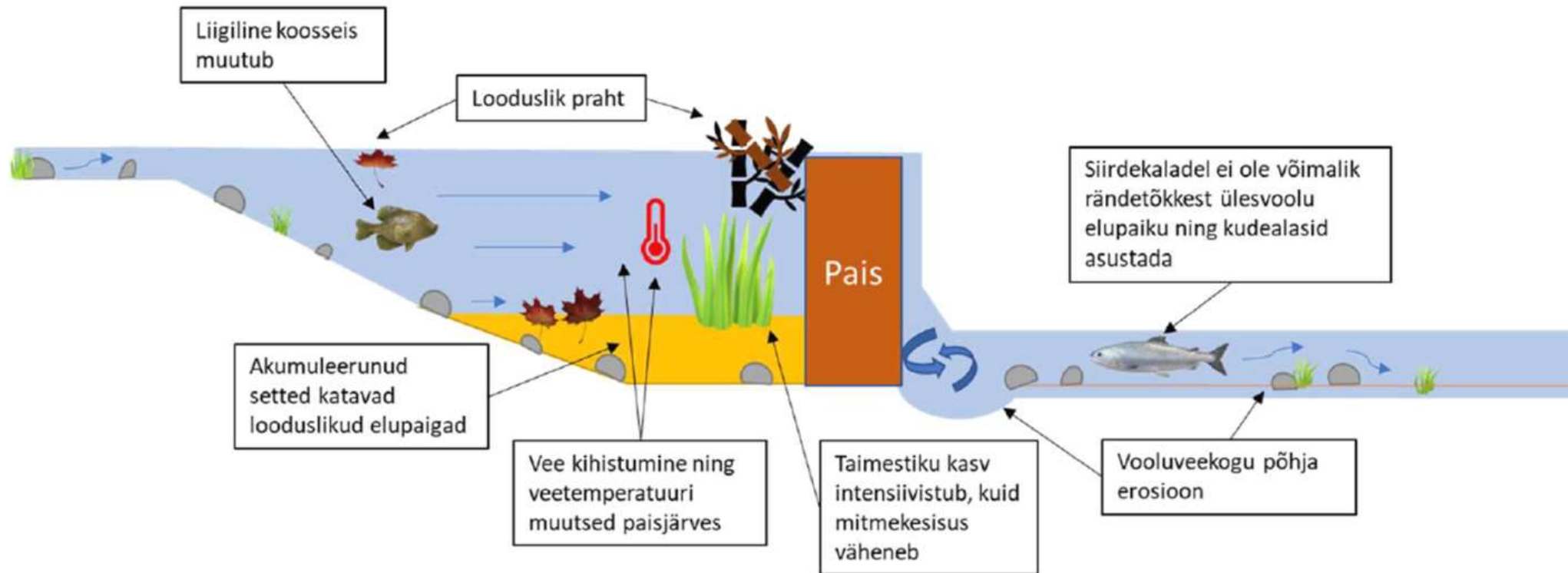
Kuidas me selgitame välja vetega seotud probleemid?

Koormuseid kaardistatakse 1 kord 6 aasta jooksul, et saada teavet, millised inimtegevused avaldavad vetele olulist mõju ehk millised inimtegevused põhjustavad vete seisundi halvenemist

- **Koormus** – põhjustaja (vallapäästva jõu) otsene mõju (näiteks mõju, mis põhjustab muutusi veevoolus või veekeemias)
- **Oluline koormus** - Veepoliitika raamdirektiivi kontekstis koormus, mis üksi või koos muude koormustega võib põhjustada artiklis 4 sätestatud keskkonnanäesmärkide saavutamata jätmise

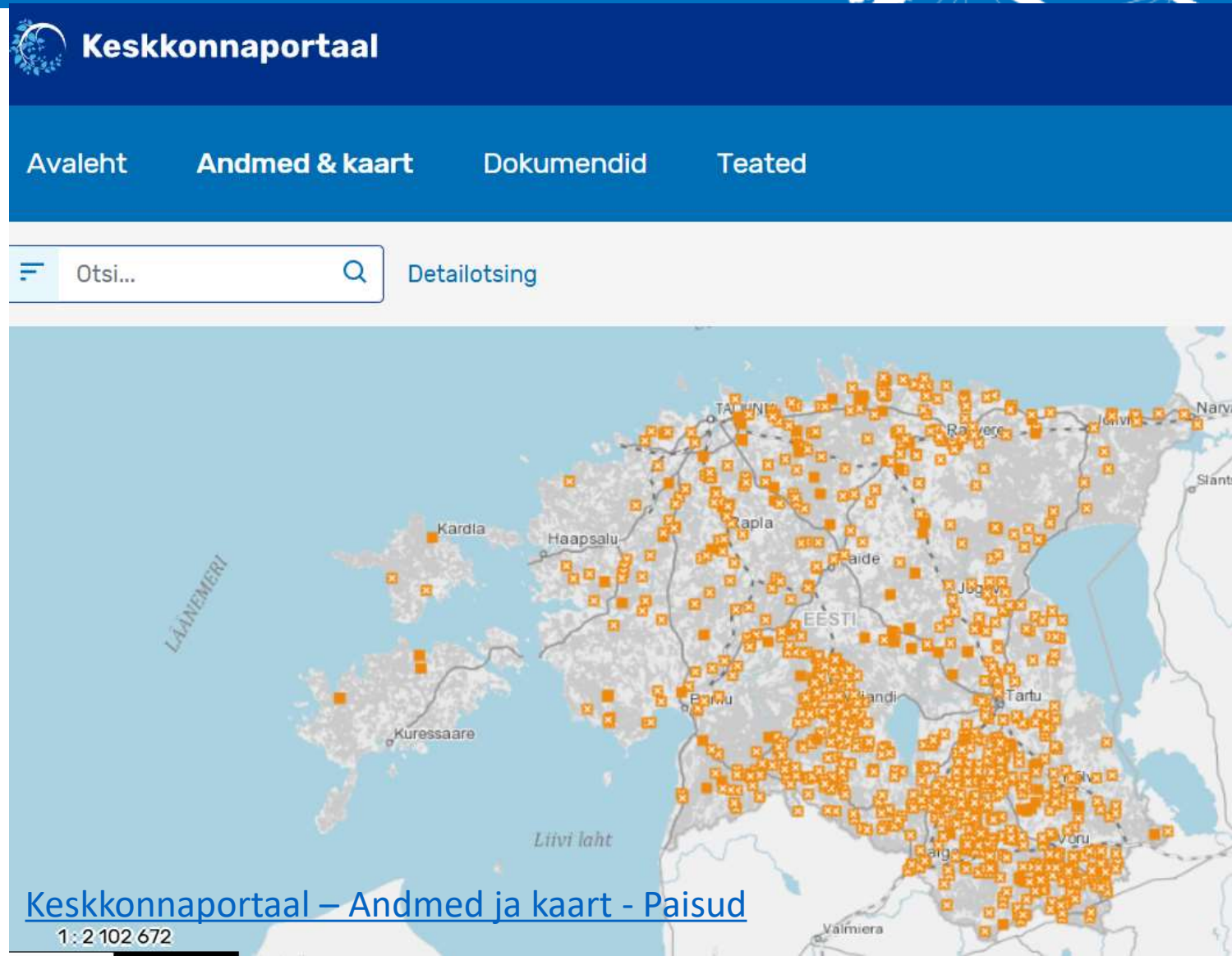
Mis on pais ja miks see on koormus?

Kui palju paisusid on Eestis?

- 1161 olemasolevat paisu (EELIS)
- Neist 597 asuvad vooluveekogumitel
- Paisutamise eesmärgid: hüdroenergia tootmine, tööstus, joogivee saamiseks, niisutamiseks, rekreatsioon, vesiviljelus

Paisutamise koormuse olulisuse hinnangu kujunemine

1. Kas veekogum on kalastikuliselt väheoluline (KaVo)?

- Jah → Pais ei ole oluline koormus (VO) (otsustus lõpeb)
- Ei → Jätka ↓

2. Kas paisul on toimiv kalapääs?

- Jah → Pais on oluline koormus leevendusmeetmega (O-LM)
- Ei → Jätka ↓

3. Kas pais on kaladele ületamatu või raskesti ületatav? (või on inventeerimata = teadmata = eeldame "jah")

- Jah või teadmata → Pais on oluline koormus (OL)
- Ei → Pais on väheoluline koormus (VO)

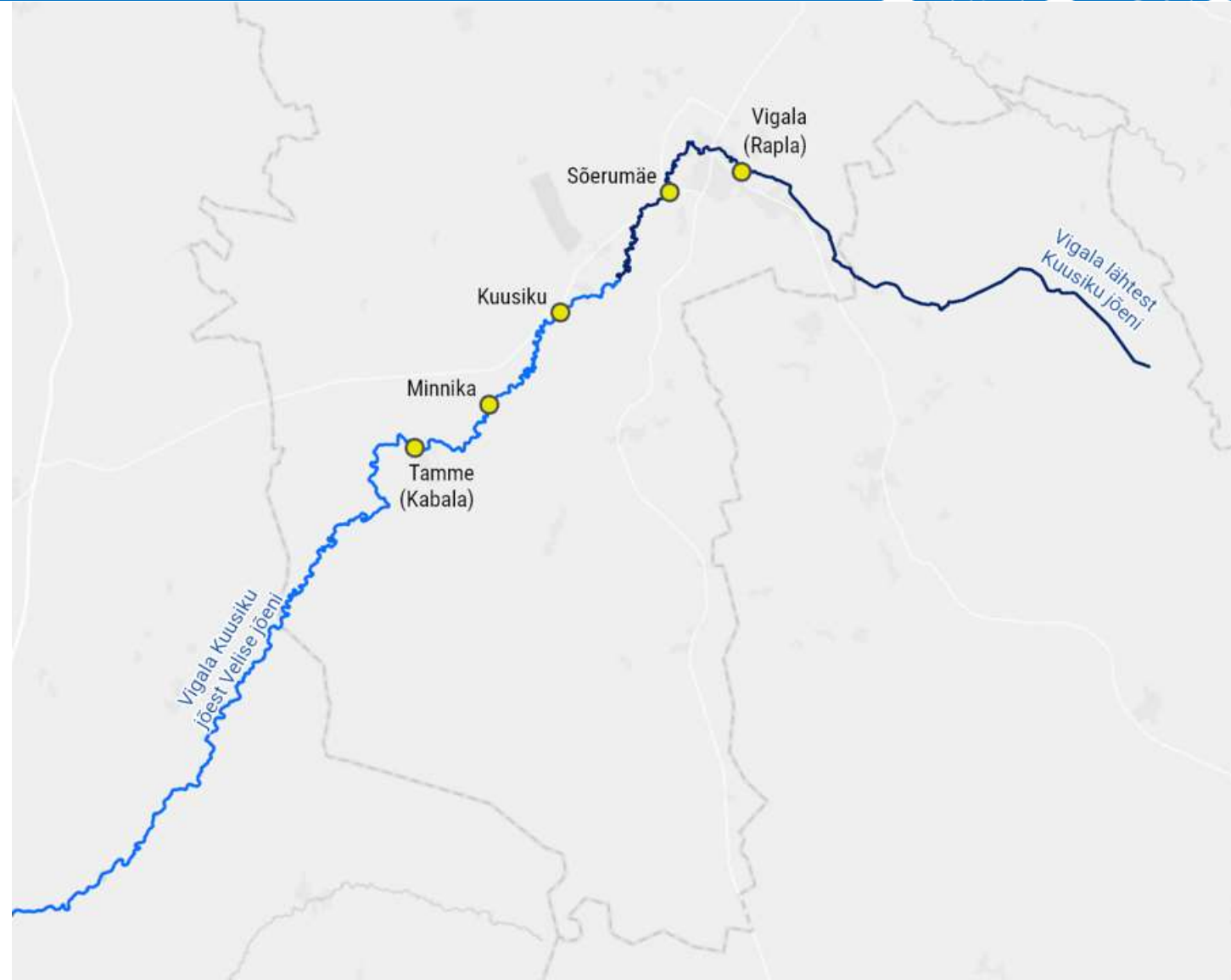
Täiendav kontroll (võib muuta hinnangut mõlemas suunas):

- 💡 Oluline koormus juhul, kui pais:
 - asub või piirneb kaitstava kudealaga;
 - jääb kaitstavale alale elupaigatüübiga 3260 (jõesed ja ojad);
 - takistab eksperthinnangul oluliselt kalade rännet
- 💡 Väheoluline koormus (erandina) juhul, kui:
 - pais jääb kogumi lähtepoolsesse (veevaesesse) osasse ja/või
 - eksperthinnanguga leitakse, et paisu mõju kogumile on vähene ning see ei takista kogumi hea seisundi saavutamist.

Paisud Vigala jõel – ajalooline pärand ja tänane seis

- Läbi aegade on Vigala jõel olnud 14 paisu
- Täna sel hinnangul 5 paisu 2 kogumil:
 - Vigala (Rapla) - OL
 - Sõerumäe - OL
 - Kuusiku - O-LM
 - Minnika - OL
 - Tamme (Kabala) - OL

Paisutamise koormus Eesti vooluveekogumitele

597 paisutusest on mõjutatud 253 vooluveekogumit (~40% kõikidest vooluveekogumitest)

Paisutusest oluliselt koormatud on 168 vooluveekogumit (26%)

Kokku on 359 oluliseks koormuseks liigitunud paisu

Lääne-Eesti (EE1): 118 paisutusest mõjutatud, 229 mõjutamata (kokku 347 vooluveekogumit)

Ida-Eesti (EE2): 126 paisutusest mõjutatud, 140 mõjutamata (kokku 266 vooluveekogumit)

Koiva (EE3): 9 paisutusest mõjutatud, 13 mõjutamata (kokku 22 vooluveekogumit)

Kõige paisurohkem veekogu on Keila jõgi – kokku 11 paisu,
neist 9 on oluliseks koormuseks

Laatre jõgi (Ida-Eesti vesikond) on täielikult paisudega suletud – kogu
kogumi pikkus (~60 km) on kaladele läbipääsmatu.

Paisutamise koormus Eesti vooluveekogumitele

597 paisutusest on mõjutatud 253 vooluveekogumit (~40% kõikidest vooluveekogumitest)

Paisutusest oluliselt koormatud on 168 vooluveekogumit (26%)

Kokku on 359 oluliseks koormuseks liigitunud paisu

Vesikond	Paisutusest mõjutatud	Mõjutamata	Kokku vooluveekogumeid
Lääne-Eesti (EE1)	118	229	347
Ida-Eesti (EE2)	126	140	266
Koiva (EE3)	9	13	22
Kokku	253	382	635

Kõige paisurohkem veekogu on Keila jõgi – kokku 11 paisu,
neist 9 on oluliseks koormuseks

Laatre jõgi (Ida-Eesti vesikond) on täielikult Laatre-Veskijärve paisuga suletud –
kogu kogumi pikkus (~60 km) on kaladele läbipääsmatu.

Kui suured probleemid on Eesti vetel?

- Kokku hinnati 744 kogumit, neist 722 seotud olulise inimmõjuga (97%)
- Tuvastati 4830 olulist koormust – enamik kogumeid on mõjutatud mitmest koormusest. Eriti suure surve all on suured jõed: Võhandu, Jägala, Pedja, Pärnu
- Suurimad survetegurid on põllumajandus, metsandus, linnaline areng ja rekreatsioon

KESKKONNAAGENTUUR

KESKKONNATEADLIKUD VALIKUD IGA ILMAGA

Küsimused ja arutelu

kaire.toomingas@envir.ee

Life SIP WETEST ja koordinaatori roll projektis

Carola Väli

Veemajanduskava koordinaator

Keskkonnaameti veemajanduskava büroo

Allikas: Kliimaministeerium

2025
-
2033

105
tegevust

17
parterit

30
mln
€

Partnerid

Kliimaministeerium
Keskkonnainvesteeringute Keskus
Keskkonnaagentuur
Keskkonnaamet
Keskkonnaministeeriumi
Infotehnoloogiakeskus
Eesti Keskkonnauuringute Keskus
Maa- ja Ruumiamet
Maaelu Teadmuskeskus

TalTech
Tartu Ülikool
Tallinna Ülikool
Eesti Maaülikool
Balti Keskkonnafoorum
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda
Eesti Loodushoiu Keskus MTÜ
SA Keskkonnaõiguse Keskus
ERR

Partnerite roll Life SIP WetEST projektis

- Tagavad projekti juhtimise, koordineerimise ja tulemuste seire
- Arendavad ja katsetavad veemajanduskava uut juhtimismudelit ja digitaalset töölauda
- Leiavad rahastuslahendusi veemajanduse pikaajaliseks toetamiseks
- Uuendavad seiresüsteemi ja rakendavad automatiseeritud seiremeetodeid
- Arendavad säästvaid põllumajandus- ja maaparanduslahendusi
- Suurendavad avalikkuse teadlikkust ja levitavad projekti tulemusi laiemalt

Vigala jõgi (VEE1110400)

- Lähte asukoht Paluküla külas
- Suudme asukoht Kasari jõgi
- Pikkus 96.8 km
- Valgala pindala 1512.5 km²
- Avalikult kasutatav
- Veekogumi seisund kesine

Andmed: EELIS (Eesti looduse infosüsteem)

Vigala jõgi (VEE1110400)

- Vigala jõgi on Kasari jõe pikim ning ühtlasi veerohkeim lisajõgi
- Tähtsamad lisajõed on Rõue jõgi (VEE1110600), Kodila jõgi (VEE1110800), Ahtama jõgi (VEE1111500) ja Velise jõgi (VEE1112700)
- Teadaolevalt elutseb siiski väike forellipopulatsioon Vigala jões ja mõnes selle harujões
- Praktiliselt kõik forellile sobilikud sigimisalad sobivad kudepaikadeks ka jõesilmule. Silmuvastsetele sobivaid elupaiku leidub üle kogu jõe

Allikas: IB Urmas Nugin töö nr 22015 „Jõgede eeluuringud elupaikade parandamiseks; Osa 1. Kasari jõestiku ihtüoloogilised uuringud“

Koormusallikad

- Paisud
- Põllumajandustegevused
- Põllumajanduslik hajukoormus
- Põllumaa kuivendus
- Puhastid

Andmed: EELIS (Eesti looduse infosüsteem)

Allikas: IB Urmas Nugin OÜ uuringuaruandest; Kabala veskipais, 85,5 km merest ja 58,3 km Kasari jõest. Pais on Vigala jõe kesksemaid rändetakistusi, mis tähistab ühtlasi järjestikuse paisude seeria algust. Rajatist tuleb lugeda kaladele valdavalt ületamatuks (G. Lauringson, 21.06.2022).

Allikas: Inseneribüroo Urmas
Nugin OÜ uuringuaruandest
vaatega Minnika paisu
liigveelaskmele alavee
poolet 11.08.2022; kui varjad
on tööasendis, muutub
rajatis kaladele ületamatuks

Allikas: IB Urmas Nugin OÜ
uuringuaruandest; Kuusiku-
Altveski (68,1 km) pais, mis kuulus
üle kahe meetrise
paisutuskõrgusega täielikult
ületamatute rändetõkete hulka.
Eelmise kümnendi keskpaiku
rajati paisu juurde möödaviik-
kalapääs, mis viimastel
püügiandmetel töötab forelli
jaoks hästi (G. Lauringson,
2.08.2022)

Allikas: IB Urmas Nugin OÜ
uuringuaruandest; Sõerumäe
veskipais ja veskilangu ülapiir, 103,5
km merest ja 76,3 km Kasari jõest;
rajatis kaladele ületamatu
(G.Laurinson, 21.06.2022).

Koordinaatori roll

- Ühenduslüli veekasutaja ja partnerite vahel
- Vajalike osapoolte kaardistamine
- Osapoolte toetamine küsimuste lahendamisel
- Veemajanduskava ja projekti tegevuste elluviimine
- Koostöökogude moodustamine
- Info kogumine ja vahendamine veemajanduskava planeerimisprotsessis

Carola Väli

Keskkonnaameti veemajanduskava büroo

Matsalu alamvesikonna koordinaator

Tel: +372 5877 6622

E-kiri: carola.vali@keskkonnaamet.ee

RMK võimalused Vigala jõel

Tuuli Teppo ja Sander Sandberg

Riigimetsa Majandamise Keskus
Looduskaitseosakond

Rapla 2025

RMK võimalused planeeritavate tööde elluviimiseks

Maaomanikuga kooskõlastamine, kogukondade ja seotud osapoolte kaasamine

RMK LKO tegevused sõltuvad keskkonnalubadest ja ehituslubadest/lammutuslubadest – lubade mitte väljastamisel ei saa töid teostada.

ÜF/EMKVF/LIFE: SF periood on 2021-2029 (ehituslikud tegevused tuleb ellu viia).

VMK eesmärk sätestab samuti, et tegevused tuleb ellu viia 2027-2029.

RMK võimalused planeeritavate tööde elluviimiseks

Paisude likvideerimiste korral saame taastada kohaliku omavalitsuse või kogukonna jaoks elutähtsaid infrastruktuure ja teenuseid:

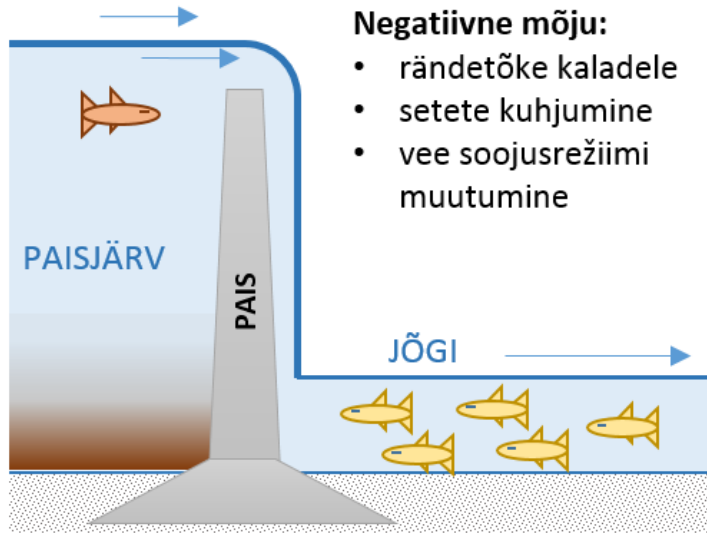
Sillad, truubid, ülekäigud/ligipääsud, Päästeameti veevõtukohad, veevarustus paisjärve äärsetel kinnistutel.

Mitteabikõlblikeks kuludeks on paisjärvede täielikul säilimisel paisude rekonstrueerimine, paisjärvedest setete eemaldamine ning tehiskalapääsude rajamine.

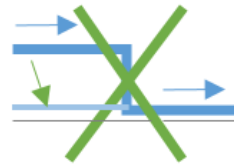
Paisude likvideerimise korral saame projektides hinnata/kaaluda paisjärve aluse maa ja jõesängi kalda rekreatiivseid võimalusi (tingimuste küsimine).

PAISU MÕJU KESKKONNALE ON NEGATIIVNE

Pais on ehitis, millega tõstetakse vooluveekogu looduslikku veetaset rohkem kui 0,3 meetrit.

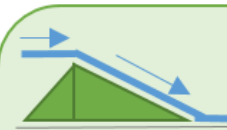

LAHENDUSED KALADE LÄBIPÄÄSU TAGAMISEKS

Paisu likvideerimine – pais demonteeritakse, kujundatakse vaba voolusäng, paisutus kaob.

- + Kõrvaldab kõik paisu mõjud
- + Hooldusvajadust ei teki
- + Loodusilmeline välimus
- Alati ei saa paisutusest loobuda

Tehiskärestik – pais ehitatakse ümber laugeks kärestikuks samas voolusängis. Paisutus säilib.

Möödaviik-kalapääs – rajatakse uus looduslähedane tehissäng, mida mööda saavad kalad liikuda üles- ja allavoolu. Paisutus säilib.

LOODUSLÄHEDASED KALAPÄÄSUD

- + Sobivad paljudele kalaliikidele
- + Väärtuslik elukeskkond
- + Loodusilmeline välimus
- + Väiksed kulud järelhooldusele
- Hõivavad suurema pinna

Kamberkalapääs ehk kalatrepp – astmetena paiknev kambrite rida, mida mööda kalad saavad liikuda alla- ja vastuvoolu.

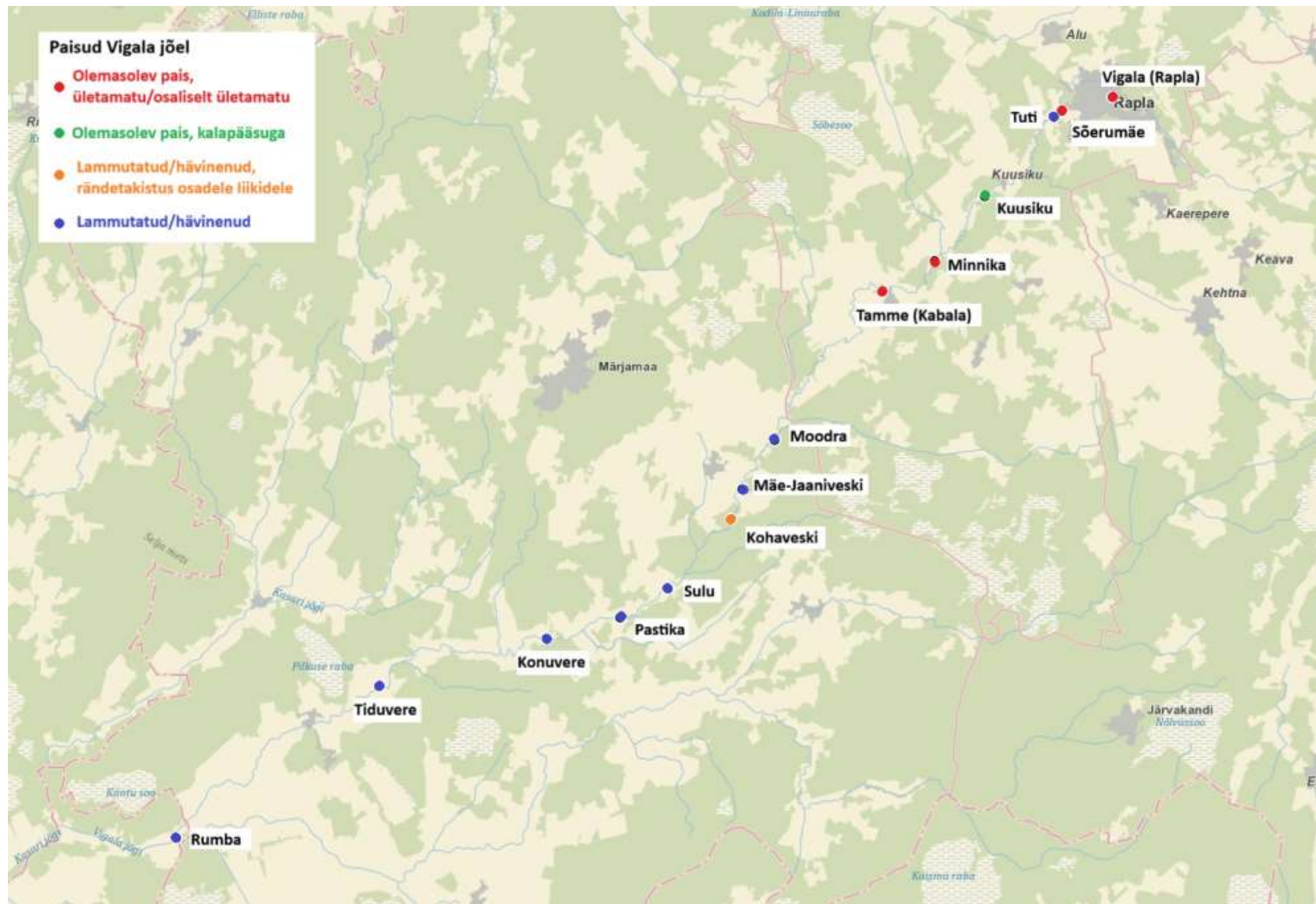
Muud tehiskalapääsud – kalatõstukid, liftid, kruvid, lüüsid jm tehnilised lahendused.

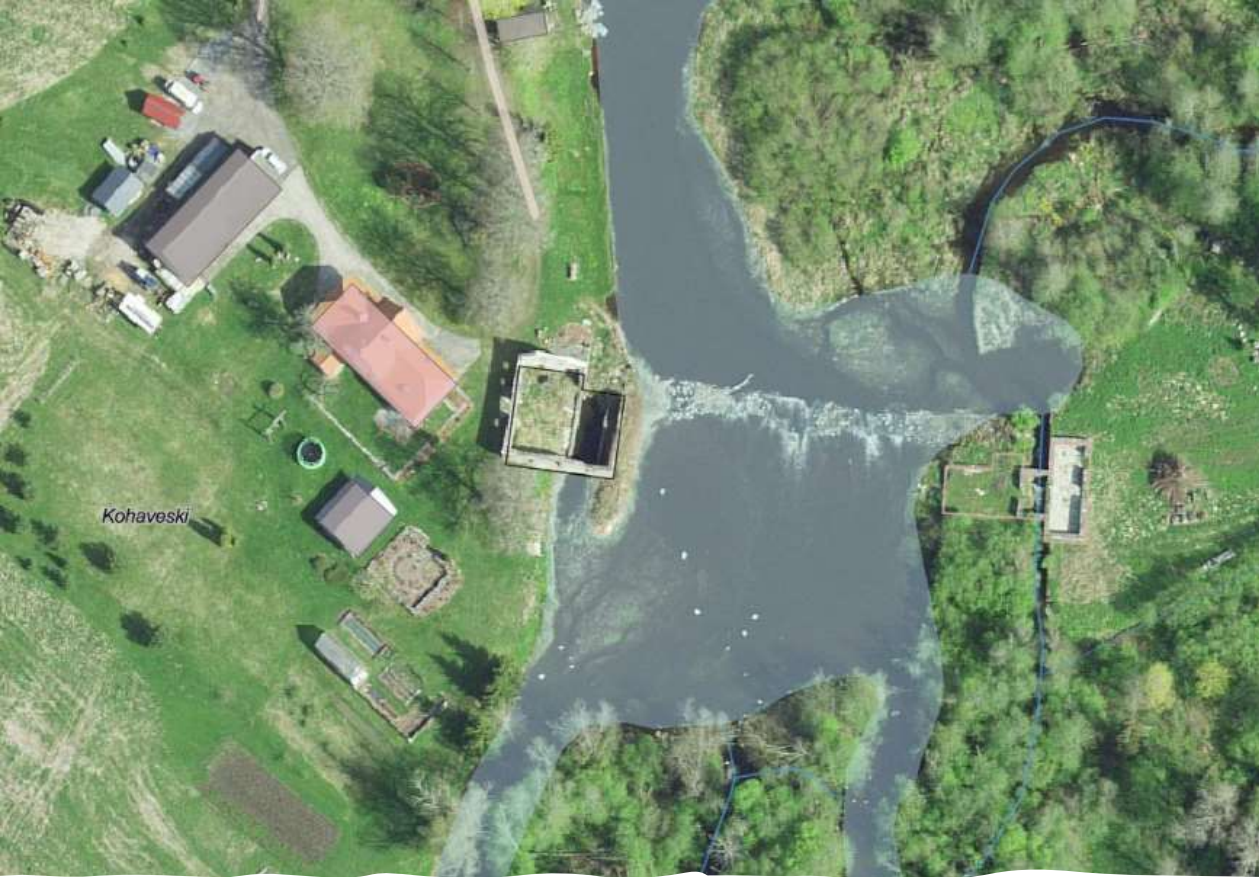
TEHISLIKUD KALAPÄÄSUD

- + Rajatavad väiksemale pinnale
- Elukeskkonda ei kujune
- Sobib vähestele kalaliikidele
- Nõuab pidevat hooldust ja opereerimist
- Tehislik välimus

Paisud Vigala jõel

- Olemasolev pais, ületamatu/osaliselt ületamatu
- Olemasolev pais, kalapääsuga
- Lammutatud/hävinenud, rändetakistus osadele liikidele
- Lammutatud/hävinenud

Kohaveski pais

Paisutuskõrgus 0,5 m, pais jõesilmule ületamatu, lõheliste keskmise veeseisuga ületatav.

Maakividest künnisülevoolpais.

Tamme (Kabala) pais

Paisutuskõrgus 1.0 m, pais kaladele ületamatu.

Võimalikud lahendused Kasari jõestiku eeluuringu põhjal:

Tehiskärestik (kalapääs) jõesängis või möödaviik-kalapääs.

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/documents/2023-08/22015-2_7_Kasari%20jõestiku%20uuringuaruanne_veebi.pdf

Minnika pais

Paisutuskõrgus 0,6 m, pais kaladele raskesti ületatav.

Võimalikud lahendused Kasari jõestiku eeluuringu põhjal:

Tehiskärestik või ülevoolulävedega tehiskärestik jõesängis.

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/documents/2023-08/22015-2_7_Kasari%20jõestiku%20uuringuaruanne_veebi.pdf

G. Lauringson, 21.06.2022

Sõerumäe pais

Paisutuskõrgus 0,5m, pais kaladele ületamatu.

Võimalikud lahendused Kasari jõestiku eeluuringu põhjal:

Tehiskärestik, ülevoolulävedega tehiskärestik jõesängis, möödaviik-kalapääs.

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/documents/2023-08/22015-2_7_Kasari%20jõestiku%20uuringuaruanne_veebi.pdf

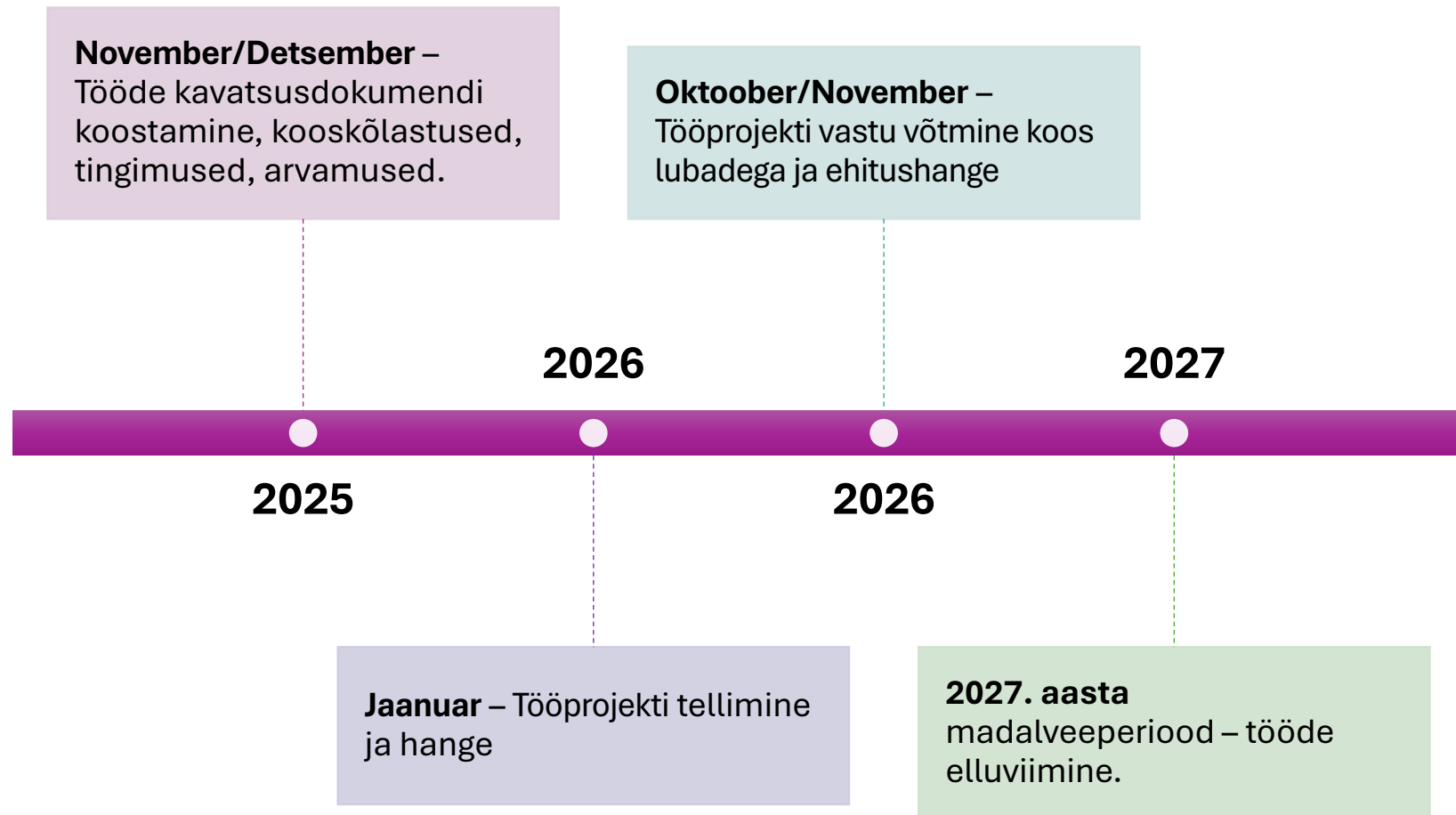

Vigala (Rapla) pais

Paisutuskõrgus 0,3 m

Vigala jõe võimalik ajagraafik

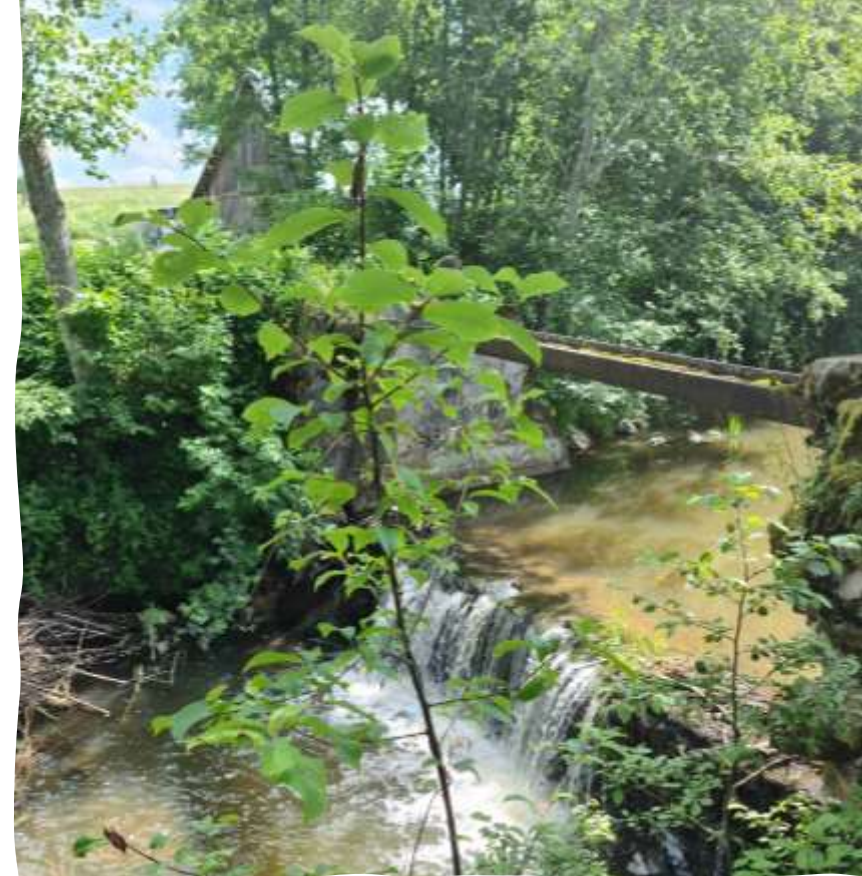

Näiteid RMK LKO eelnevatest projektidest

Ruila pais ja taastatud jõesäng, Vasalemma jõgi

Näiteid RMK LKO eelnevatest projektidest

Kuustle-Veski pais,
Pöögle oja

Näiteid RMK LKO eelnevatest projektidest

Helme pais, Helme jõgi

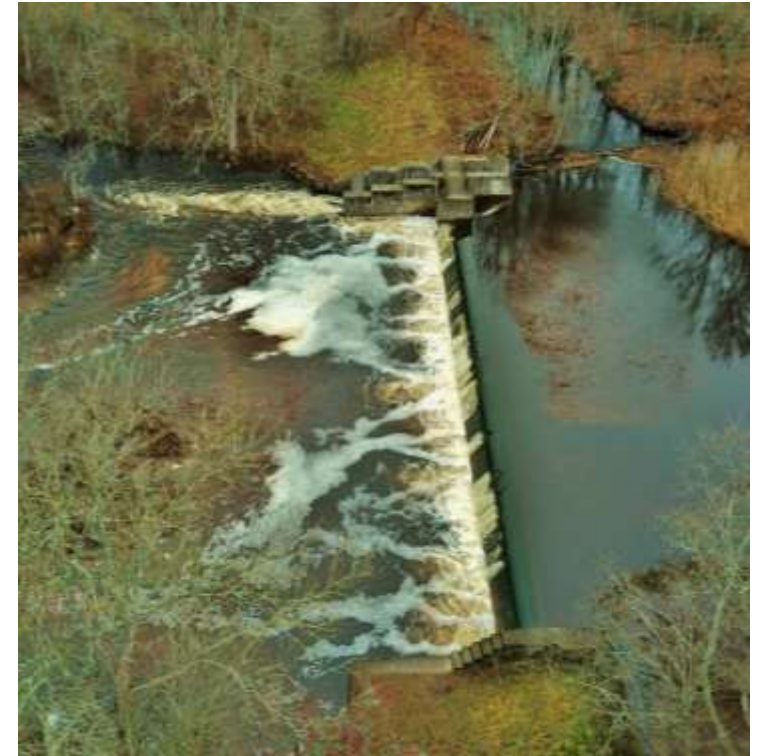

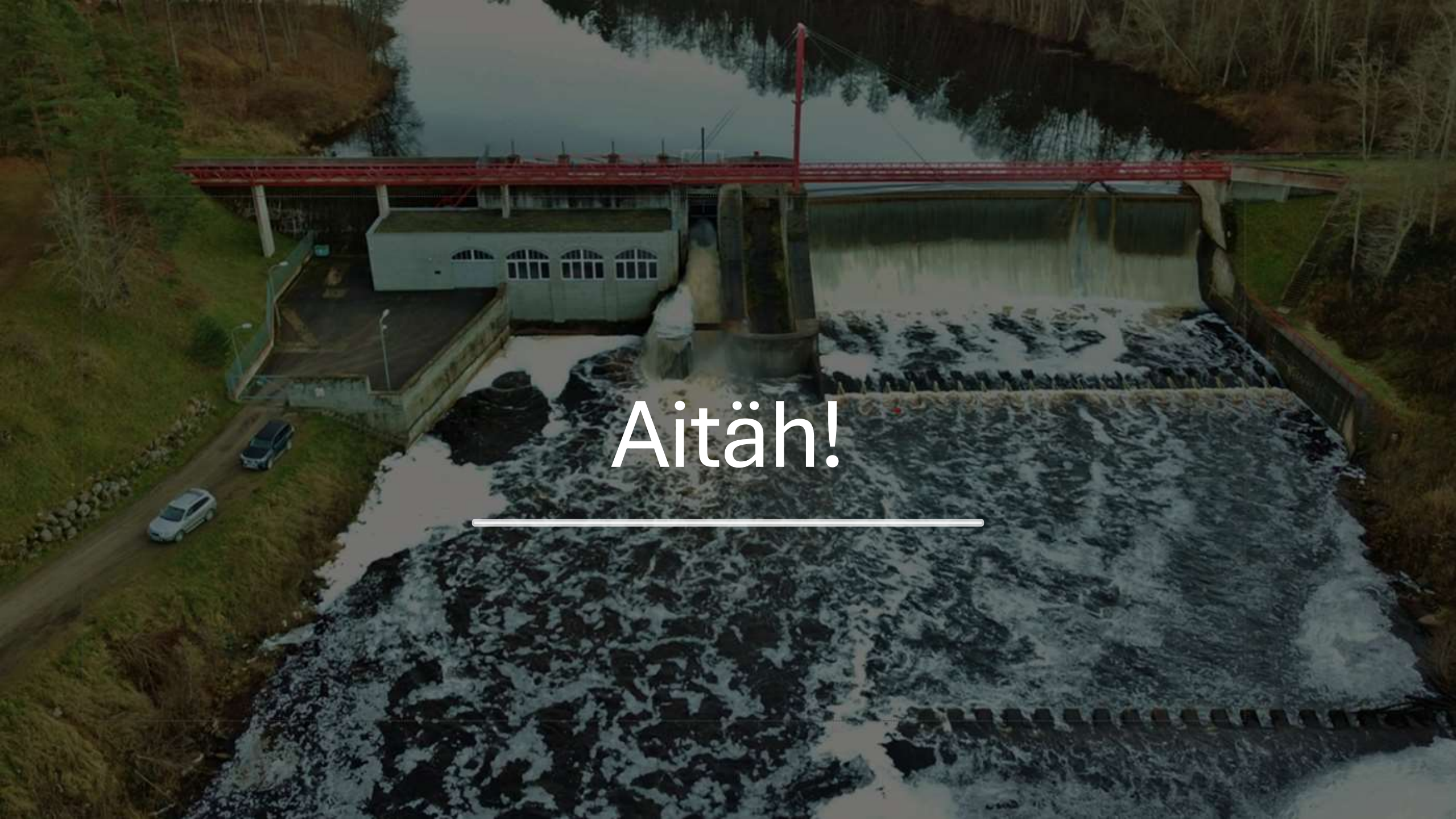
Selja jõgi , Varangu paisuvare

Näiteid RMK LKO eelnevatest projektidest

Näiteid RMK LKO eelnevatest projektidest

Vanaveski pais, Vasalemma jõgi

An aerial photograph of a dam structure. A concrete building with several arched windows is situated behind the dam. A red crane or conveyor system spans across the top of the dam. Water is cascading over the dam's spillways, creating a large area of white foam and rapids downstream. To the left of the dam, a dirt road runs parallel to the water, with a silver car and a dark SUV parked on it. The surrounding landscape is hilly and covered in green grass and some trees.

Aitäh!

VIGALA JÕGI

Eesti jõgede kalastikku mõjutanud tegurid

- Jõgede õgvendamine ja süvendamine
 - a) mõju füüsilisele kvaliteedile (elupaikade kadumine)
 - b) mõju hüdroloogilisele režiimile (äravoolu kiirenemine)
- Jõgede vee kvaliteedi halvenemine
- Jõgede paisutamine

PAISUTAMINE

- Takistab kalade rännet
- Mõjutab hüdroloogilist režiimi
- Tõstab paisjärves veetemperatuuri
- Destabiliseerib paisjärves gaasirežiimi
- Takistab setete liikumist

KUUSIKU PAISJÄRV

VIGALA JÕGI

- Pikkus 96,8 km; valgala 1512,5 km²
- Jõe veepinna abs kõrgus lähtel ~66,5 m ja suudmes 3,6 m ning keskmine lang ~0,66 m/km. Lang on suurem keskjooksul, Sulu ja Moodra vahel ning väikseim alamjooksul, Rumbalt allavoolu
- Tähtsamad lisajõed: Velise (74,8 km; 811,6 km²), Ahtama jõgi (15,7 km; 62,6 km²), Kodila jõgi (25,6 km; 105,7 km²), Rõue jõgi (22,5 km; 92,2 km²)

VIGALA JÕGI

Hüdromorfoloogiliselt eristuvad jõelõigud

- a) 0...30 km, suudmest kuni Karvoja suudmeni (montoonne, potamaalse dominandiga alamjooks)
- b) 30...46 km, Karvoja suudmest Kabala oja suudmeni (suurenenud languga, eriilmelise HM lõik, varem olnud paisuderohke piirkond)
- c) 46...52 km, Loe põldude kohal (lauspotamaalne jõeosa)
- d) 52...58 km, Loe-Lõpemetsa-Kabala lõik (suurenenud languga, eriilmelise HM jõeosa, mille ülapiiiril on Kabala pais)
- e) 58...75 km, Kabala paisust Parila sillani (paisudest mõjutatud jõeosa)
- f) 75...78 km, Parila sillast Aranküla pkr suudmeni (eriilmelise HM jõeosa, mille poolitab keskel Sõerumäe pais)
- g) 78...83 km, Rapla lõik (tehisliku dominandiga jõeosa, ritraalsete fragmentide ülemine piir)
- h) 83...89 km, Rapla rdt sillast Keava pkr suudmeni (tehislik, väikese languga jõeosa)
- i) 89...96 km, lähtejärgne lõik (koprapaisude dominandiga jõeosa)

KUIDAS HINNATA JÕE KALASTIKULIST VÄÄRTUST

- Elustiku liigirikkuse seisukohast on määrava tähtsusega ritraalsete jõeosade ulatus
- Ritraalsete lõikude hindamisel lähtutakse lõhelastest kui tüübiomastest katusliikidest
- Nende puhul on hästi teada elupaigalised vajadused, välja on töötatud hindamismetoodika ning olemas kogemused
- Ei ole oluline, kas konkreetsel jõeosal näiteks forell elutseb või mitte. Eelkõige on tähtis, kas elupaiga füüsiline kvaliteet ja hüdroloogiline režiim sobivad forellile

VIGALA JÕE PAISUD

- Kohaveski, 39,5 km suudmest (kõrgema veeseisuga ületatav)

VIGALA JÕE PAISUD

- Kabala, 58,3 km

VIGALA JÕE PAISUD

- Minnika, 62,4 km (pildil kaheavalise paisu vasak ava)

VIGALA JÕE PAISUD

- Kuusiku, 68,4 km (kalapääs olemas)

VIGALA JÕE PAISUD

- Sõerumäe, 76,3 km

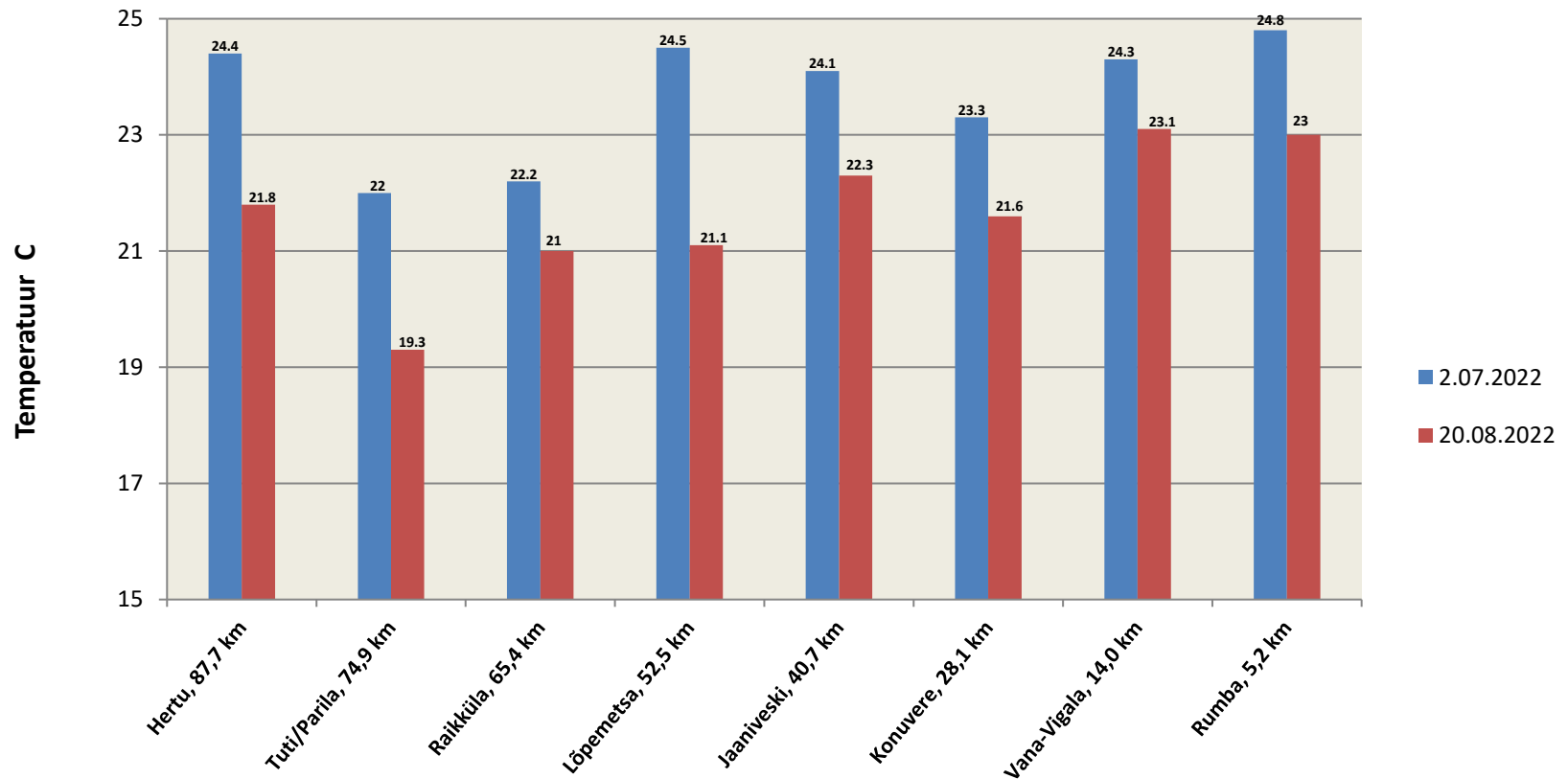
VIGALA JÕE PAISUD

Mida tähendab kaladele rändevõimaluste tagamine Kabala, Minnika ja Sõerumäe paisude juures ?

- Vigala jõel hinnati katusliik forelli põhjal elupaigaliselt sobivaid alasid *ca* 2,7 ha, sellest *ca* 2,1 ha lõigule suudmest kuni Kabala paisuni
- Lisajõgedel (Kodila, Rõue, Aranküla pkr, jt) on sobivaid alasid kokku veel *ca* 0,8 ha
- Seega on meriforellile hetkel kättesaamatu kokku *ca* 1,4 ha sobivat ala

Veetemperatuuri dünaamika Vigala jões

2022. aasta suvel

Vees lahustunud hapniku dünaamika Vigala jões 2022. aasta suvel

